

ستایش و درس ۱

* مفهوم / معنی هر عبارت را بنویسید.

- تو حکیمی، تو عظیمی، تو کریمی، تو رحیمی / تو نماینده ی فضل، تو سزاوار ثنایی

- همه عیبی تو بپوشی

- هر نفسی که فرو می رود ممد حیات است..

- تا کیمیای عشق بیایی و زر شوی

- گر کسی وصف او ز من پرسد / بی دل از بی نشان چه گوید باز؟

- یکی از یاران سر به جیب مراقبت فرو برده بود.

- هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی

- یک دم غریق بحر خدا شو

* برداشت و دریافت شما از این بیت چیست؟ « این مدعیان در طلبش بی خیراند / کان را که خبر شد خبری باز نیامد

* منظور سعدی از « مفخر موجودات » چه کسی است؟

* برای هر عبارت، یک آرایه ی ادبی بنویسید.

- ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند

- فرآش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترند

- لب و دندان سنایی همه توحید تو گوید

- او در بحر مکاشفت مستغرق شده بود.

- باید که خاک درگه اهل هنر شوی

- وجه خدا اگر شودت منظر نظر..

* مترادف واژه های خواسته شده را بنویسید. - بنده همان به که ز تقصیر خویش - تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته

- خدای تعالی باز اعراض فرماید - ما را چه تحفه کرامت کردی؟ - چون بارها بیازمود و حاصلی ندید فرو گذاشت

* چرا به نثر گلستان سعدی « مسجع » می گوئیم؟

* این بیت « شکر نعمت های حق می گو مدام / تا کند حق بر تو نعمت ها تمام » با کدام عبارت، مفهومی نزدیک به هم (قرابت معنایی) ندارد؟

- گر نور عشق حق به دل و جانت اوفتد / بالله کز آفتاب فلک خوب تر شوی - شکر نعمت، نعمت افزون کند

- منت خدای را عزوجل که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت - اعملوا آل داوود شکرأ و قلیل من عبادی الشکور

* سعدی، لطف خداوندگار نسبت به بنده ی گنه کارش را چگونه بیان کرده است؟

* در عبارت « منت خدای را عزوجل که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت » کدام نوع حذف را می بینید؟

* در عبارت « باران رحمت بی حسابش همه را رسیده » یک ترکیب (وصفی / اضافی) بیابید.

* نقش دستوری واژه های خواسته شده را بنویسید.

- ای بی خبر بکوش که صاحب خبر شوی - بطی در آب، روشنایی ستاره می دید.

- ای مرغ سحر! عشق ز پروانه بیاموز - ایزد تعالی را بار دیگر به زاری بخواند.

- نقش هر کدام از « را » ها را بنویسید.

- دایه ی ابر بهاری را فرموده ... - از این بوستان که بودی ما را چه تحفه کرامت کردی؟ - کان سوخته را جان شد

درس ۴

* چهار نکته ی مهم در خاطره نویسی را ذکر کنید.

* تفاوت خاطره نویسی با دیگر قالب های نوشتاری در چیست؟

	<p>* در برگرداندن زبان گفتار به نوشتار (از خاطره گویی به خاطره نگاری) اصولی را باید رعایت کنیم؟ یک مورد آن را بنویسید.</p> <p>* چند نمونه از خاطره نگاری های افراد قبل و بعد از انقلاب اسلامی را نام ببرید.</p> <p>* یکی از خاطرات زندگی خود یا اطرافیانتان را با توجه به معیارهای آمده در کتاب و جدول صفحه ی ۴۱ بنویسید.</p> <p>* درباره ی «از دل برود هر آن که از دیده برفت» برداشت ها و آنچه را دریافته اید بنویسید.</p>	
	<p>درس ۳</p> <p>* شاعر، دماوند را نماد چه گروهی از مردم دانسته است؟</p> <p>* در این بیت «ای دیو سپید پای در بند/ ای گنبد گیتی ای دماوند» کدام گروه از آرایه های ادبی وجود ندارد؟</p> <p>- تشخیص، تلمیح، استعاره - کنایه، اغراق، تلمیح - حسن تعلیل، استعاره، جناس</p> <p>* کدام ترکیب با دیگر ترکیب ها متفاوت است؟</p> <p>- گنبد گیتی - دیو سپید - چشم بشر - آتش دل</p> <p>* در بیت «تا چشم بشر نبیند روی / بنهفته به ابر چهر دلبد» علاوه بر آرایه ی تشخیص، چه آرایه ای درمی یابید؟</p> <p>* منظور از اختر سعد چیست؟</p> <p>* در کجای این قصیده، شاعر اظهار ناخرسندی از خود می کند؟ علتش چیست؟</p> <p>* شاعر معتقد است اگر دماوند، آتش دلش را آشکار نکند چه اتفاقی می افتد؟</p> <p>* مفهوم مصرع «بنشین به یکی کبود اورند» چیست؟</p> <p>* مفهوم مصرع «بگسل ز بی این نژاد و پیوند» چیست؟</p> <p>* در مصرع «بگرای چو اژدهای گرز» کدام آرایه وجود دارد؟</p> <p>* مترادف واژه های مشخص شده را بنویسید. - از گردش قرن ها پس افکند - کافور بر آن ضماد کردند</p> <p>- بگرای چو اژدهای گرز - بخروش چو شرزه شیر ارغند - تا وارهی از دم ستوران</p> <p>* منظور از سیاه بخت فرزند در شعر دماوندیه کیست؟</p> <p>* محمد تقی بهار از کدام گروه مردم ناراحت است؟</p> <p>* قالب شعر دماوندیه چیست؟</p> <p>* در این بیت «از سیم به سر یکی کله خود/ ز آهن به میان یکی کمر بند» کدام نوع حذف وجود دارد؟ جزء حذف شده را بنویسید.</p> <p>* از شعر دماوندیه، ایاتی که در آن مراعات نظیر، تضاد، مخفف و منادا وجود دارد بیابید و بنویسید.</p> <p>* در مصرع «تا چشم بشر نبیند روی» جهش ضمیر چگونه است؟</p> <p>* نقش دستوری هر واژه را بنویسید.</p> <p>- ای کوه نی ام ز گفته خرسند - از درد ورم نموده یک چند</p> <p>- افسرده مپاش خوش همی خند - سوزد جانت به جانت سوگند</p> <p>* در گنج حکمت، داستان خاکریز، داشتن ویژگی هایی در خور توجه است، آن ها چیست؟</p> <p>* نام هر نوع ترکیب را بنویسید. - خاکریز دو جداره - رزمندگان اسلام - ایمان قوی</p> <p>* زمان، نوع و شخص هر فعل را بنویسید. - احداث نموده بودند - تسلط دشمن سخت بود.</p> <p>- اجرای آن مقدار، شهید ساجدی را راضی نمی کرد. - کار در فاصله ی زمانی شب تا سپیده دم اجرا می شد.</p>	
	<p>درس ۴</p> <p>* جمله ی «متنی بدون بهره گیری از عنصر خیال و احساس و تخیل، نثر ادبی خوانده می شود» درست است یا نادرست؟</p> <p>* نویسنده برای آفریدن کدام نوع متن (ادبی و زبانی) به فرصت و تأمل بیشتر نیاز دارد؟</p> <p>* اگر بخواهیم جمله ی خبری و ساده ی «خورشید طلوع کرد» را به جمله ای ادبی تبدیل کنیم باید چه کاری انجام دهیم؟</p> <p>* درباره ی جمله ی «نویسنده ی متن ادبی علاوه بر چه گفتن به چگونه گفتن نیز می اندیشد» چه نظری دارید؟</p> <p>* کار اصلی واژه ها در یک متن چیست؟</p>	

	<p>* نمونه هایی از متن های ادبی ماندگار در ادبیات فارسی را نام ببرید.</p> <p>* کاربرد نثر ادبی در زندگی امروزه تا چه حد است؟</p> <p>* درباره ی « برف » به شیوه ی نوشتار نثر ادبی، یک متن بنویسید.</p> <p>* برداشت و دریافت خود را از این ابیات مولوی بنویسید.</p> <p>از خدا جویم توفیق ادب / بی ادب محروم شد از لطف رب بی ادب تنها نه خود را داشت بد / بلکه آتش در همه آفاق زد از ادب پر نور گشته ست این فلک / وز ادب معصوم و پاک آمد ملک</p>	
	<p>درس ۵</p> <p>* واژه های مهم آملایی از درس را بنویسید.</p> <p>* در نوشته ی سهروردی نمونه هایی از سجع را بیابید.</p> <p>* با کدام نردبان دو پایه می توان به بالای عشق رسید؟</p> <p>* آن چه را از این جمله می فهمید بنویسید. « همه عشقی محبت باشد اما همه محبتی عشق نباشد. »</p> <p>* گام اول رسیدن به حُسن چیست؟</p> <p>* مطابق با فرمول « نهاد + مسند + فعل اسنادی » یک جمله بنویسید.</p> <p>* معنی بیت « در عالم پیر هر کجا برنایی است / عاشق بادا که عشق خوش سودایی است » را بنویسید.</p> <p>* با جان بودن در مصرع « با جان بودن به عشق در سامان نیست » چه مفهومی دارد؟</p> <p>* مفهوم عبارت « پروانه قوت از عشق خورد » و « پروانه بی آتش، قرار ندارد. آتش عشق، چنان او را گرداند که همه جهان آتش بیند » چیست؟</p> <p>* تعداد جمله را مشخص کنید. بنده را گوید تو عاشق و محب مایی و ما معشوق و حبيب توایم.</p> <p>* همخانواده ی واژه های « عشق »، « عقل »، « حبيب » و « کمال » را بنویسید.</p> <p>* در کدام قسمت نوشته ی عین القضاة همدانی، عشق بر عقل ترجیح داده شده است؟</p> <p>* این بیت « هر آن کسی که در این حلقه نیست زنده به عشق / بر او، نمرده به فتوای من نماز کنید » با کدام عبارت درس، قرابت معنایی دارد؟</p> <p>- عشق، همه خود آتش است - محبت چون به غایت رسد آن را عشق خوانند</p> <p>- عشق هر جا که رسد بسوزد و به رنگ خود گرداند - حیات از عشق می شناس و ممت بی عشق می یاب</p> <p>* حکایت گنج حکمت، آفتاب جمال حق، از کدام کتاب است؟ - کلیله و دمنه - اسرار التوحید - فیه مافیه - تمهیدات</p> <p>* در حکایت « آفتاب جمال حق » چه چیزی ارزشمند به حساب آمده است؟</p> <p>- دعا کردن - آبرومندی مردان الهی نزد حق - استجاب دعا - برگزیده شدن یک بنده</p> <p>* « م. سرشک » نام اختصاری کدام شاعر معاصر است؟</p> <p>* بیت « گفתי: به روزگاران مهری نشسته، گفتم / بیرون نمی توان کرد حتی به روزگاران » دارای چند جمله است؟</p> <p>* در شعر « صبح ستاره باران » نمونه هایی از استعاره، ایهام، کنایه، مجاز، نماد، متناقض نما، واج آرای و ترکیب وصفی و اضافی را بیابید.</p> <p>* معنی بیت « وین نغمه ی محبت بعد از من و تو ماند / تا در زمانه باقی است آواز باد و باران » را بنویسید.</p> <p>* اجزای بیت « پیش از من و تو بسیار بودند و نقش بستند / دیوار زندگی را زین گونه یادگاران » را مرتب کنید.</p> <p>* نام نقش های دستوری خواسته شده در بیت را بنویسید. « ای مهربان تر از برگ در بوسه های باران / بیداری ستاره در چشم جویباران »</p>	
	<p>درس ۶</p> <p>* چرا برای نوشتن متن قانون یا مقاله های علمی باید نثر زبانی (و نه نثر ادبی) را انتخاب کرد؟</p> <p>* برای نگارش قطعه ی ادبی لازم است به اصولی توجه داشته باشیم؛ آن ها را بنویسید.</p> <p>* چه نوع نوشته هایی قطعه ی ادبی نامیده می شود؟</p> <p>* قطعه ی ادبی از نظر کوتاهی و بلندی باید چگونه باشد؟</p> <p>* قطعه ی ادبی حاصل چه حسّی در نویسنده است؟</p>	

درس ۷

- * درس از پاریز تا پاریس از نظر روایتگری یا زاویه دید چگونه است؟
- * در این درس وابسته‌های وابسته شامل ممیز، مضاف الیه برای مضاف الیه و صفت مضاف الیه معرفی شده است. از متن درس برای هر کدام یک نمونه پیدا کنید و بنویسید.
- * به نظر شما علت جذابیت نوشته‌ی آقای باستانی پاریزی چیست؟
- * در جمله‌ی «متوجه قدرت قلم این نویسنده شدم» کدام آرایه‌ی ادبی را می‌بینید؟
- * در گروه اسمی «این معلم شریف باسواد» هسته و وابسته را مشخص کنید.
- * در «عقرب جراره‌ی دموکراسی» چه آرایه‌هایی می‌بینید؟
- * در جمله‌ی «آخرین چراغ امپراتوری روم را موسولینی روشن کرد» جمله چند جزئی است؟ نام هر جزء را در زیر آن بنویسید.
- * اجزای بیت را مرتب کنید. «خاکی است که رنگین شده از خون ضعیفان / این ملک که بغداد و ری اش نام نهادند»
- * جهش ضمیر را در «.. خون دل شاهان که می‌اش نام نهادند» مشخص کنید.
- * معنی و مفهوم بیت «صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب / تا شد تهی از خویش و نی‌اش نام نهادند» را بنویسید.
- * در بیت مذکور نماد و آرایه‌ی تناسب، تشبیه و کنایه را مشخص کنید.
- * در «دسته گلی تازه» ممیز کدام است؟
- * حکایت «سه مرکب زندگی» از کدام کتاب نقل شده است؟
- * بر مرکب صبر نشستن چه مفهومی دارد؟
- * حکایت سه مرکب زندگی را به زبان ساده بنویسید. (توجه: محاوره‌ای ننویسید.)

درس ۸

- * نامه نگاری در گذشته با امروز دچار چه تغییراتی شده است؟
- * هر نامه دارای سه بخش است: و و
- * نامه‌های اداری دارای قالبی مشترک است. چنین نامه‌هایی شامل چه بخش‌هایی است؟
- * واژه‌های مشترک در بین نامه‌های اداری را بنویسید.
- * نامه‌هایی شامل پیام‌های تبریک، دعوت، تسلیت و.. در زیر شاخه‌ی کدام نوع نامه‌ها دسته‌بندی می‌شود؟
- * برخی از نامه‌های خصوصی مثل نامه‌های نادر ابراهیمی به همسرش الگوی نامه نگاری شده است. چرا؟
- * مخاطب نامه‌های سرگشاده است.
- * نامه‌ای به یکی از دوستانی که از او دور شده اید بنویسید.

درس ۹

- * ردیف، قافیه و قالب شعری را در شعر فصل شکوفایی بنویسید. ردیف: قالب شعر: قافیه‌ها:
- * در مصرع «دیروز اگر سوخت ای دوست، غم برگ و بار من و تو» نهاد، قید، نوع فعل و گروه مفعولی را مشخص کنید.
- * منظور از دیروز و امروز چیست؟ منظور از «آینه دار» کیست؟
- * نمادهایی در این غزل وجود دارد. آن‌ها را بنویسید.
- * در حکایت «تیرانا» داشتن چه صفاتی توصیه شده است؟
- * «شکوه چشمان تو» شعری است درباره‌ی شهید
چه نمونه‌هایی از کربلا و عاشورا را در محسن حججی می‌توان دید؟
- * در کدام بیت به نگاه نافذ شهید محسن حججی در لحظات ابتدای اسارت او اشاره شده است؟